

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 73.

Tiende Session.

33te Møde.

Torsdagen den 26de November.

Kirke- og Underviisningsministeren (fortsat): Jeg er ligesaa fiern fra den Anskuelse, som med stærke Ytringer blev udtalt af den ærede Viceformand (Lehmann), at Landemoderne ikke skulde kunne afgive noget brugbart Element i en Kirkeforsatning. Jeg tror, at det netop er en Mis kjendelse af den meest naturlige og heldbringende Vej, ad hvilken Kirkeforsatningen kunde komme frem hos os, naar Hovedforslaget, som vi senere komme til, gaaer ud fra, at Landemoderne ikke paa nogen Maade skulde bruges som Element i en Kirkeforsatning; det forekommer mig ogsaa, at det dog er en noget stærk Paa stand fra den ærede Viceformands Side, ligeoverfor saa mange Udtalelser fra Mænd, som han vist vil erkjende at have tilstrækkelig Indsigt i saa Henseende, at Landemoderne virkelig ikke skulde kunne afgive noget Element i Forsatningen.

Lehmann: Det kommer mig noget bag paa at være sat i den Nødvendighed at maatte motiverer den Ytring, jeg tillod mig at fremføre. At Geistligheden vil være et ikke blot brugbart, men aldeles nødvendigt og uundværligt Element i Kirkeforsatningen, har altid været mig klart; deraf kan der jo ikke være nogen Tvivl, siden jeg har deeltaget i Affattelsen af et Forslag, hvorved der er indbrømt samme Halvdelen af alle Stemmerne. Det forekommer mig, at det er en Misforstaaelse, som ikke er ualmindelig, at sammenblande Be-

greberne Geistlighed og Landemoder; thi Landemoderne — jeg nødes til at gjentage det — bestaae officielt i Danmark kun af Biskopper og Provster, hvilke sidste ere udnævnte af Kongen i Sætte, Indstilling af Vedkommende, udnævnte af Hensyn til Forretninger, der som oftest ligge fjernt fra det der skulde være Gjenstand for et Kirkeraad's Forhandling. Den nuværende Cultusminister har gjort et Experiment ved i en Rundskrivelse at anbefale at give Geistligheden Afgang til dem, og vi have seet, at der som Folge heraf har fundet Forhandlinger Sted, som man har kaldt Landemoderforhandling. Der har i Virkeligheden kun fundet et Møde af Geistlige Sted, og det forekommer mig, at det er saa langt fra, at den danske Geistlighed tidligere har fundet eller troet at kunne finde i de officielle Landemoder et naturligt Tilknætningspunkt eller nogen væsentlig Støtte for den Betydning og Indflydelse, den kunde ønske at have i Kirken, at jeg tværtimod ikke veed rettere, end at det er gjennem frie Conventer, gennem en fri Benyttelse af Associationsretten, at vore Geistlige have søgt denne selv paa en Tid, da der ikke var en saadan grundlovmæssig Hjemmel herfor, som der nu er, saavel for dem som for alle Statsborgere, og at de ved Siden af — eller jeg kunde fristes til at sige i Modsætning til — tidligere Institutioner have søgt at skaffe sig tilveie et Materiale for Forhandlingerne om almindelige kirkelige Spørgsmaal, hvori der ganske vist kommer for Dagen Meget, der viser stor Færdighed og Dygtighed for disse Aliggende, og som tildeels allerede har baaeret Frugter. De Landemoder, der ikke have Andet tilfaldes med hine end Navnet, i hvilke der ikke var aabnet anden Afgang for Geist-